

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om film og biografier.

(Lovforslag nr. L 29. Fremsat 10/10 80. Første behandling 22/10 80. Betænkning 3/12 80. Anden behandling 9/12 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget vedtoges med 125 stemmer mod 14.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af de selvstændiges egenperiode til 3 uger og begrænsning af arbejdsgiverperiodens længde til 3 uger).

[Af Nathalie Lind (V) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 85. Fremsat 25/11 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Ritt Bjerregaard):**

Det lovforslag, som er til behandling, har som bekendt været debatteret her i salen ved adskillige lejligheder. Forslaget har senest været fremsat af medlemmer af venstre, de konservative og fremskridtspartiet i forrige samling i forbindelse med behandlingen af regeringens nu vedtagne forslag til ændring af dagpengeloven. Ved vedtagelsen af det nævnte lovforslag, der træder i kraft den 1. januar 1981, skete der flere forbedringer for

erhvervslivet. Således blev den hidtidige ordning, hvorefter de såkaldte mindre arbejdsgivere ikke skal betale dagpenge ved sygdom hos lønmodtagere for de første tre uger af en ansættelse, udvidet til at omfatte alle arbejdsgivere ud fra et ønske om at stimulere arbejdsgiverne til at foretage flere nyansættelser.

Ved loven videreførtes tillige den midlertidige ordning, der blev gennemført i januar 1978, og hvorefter staten yder tilskud til forsikringen for mindre arbejdsgivere, der har frigjort sig for forpligtelsen til at udbetale dagpenge i arbejdsgiverperioden.

Ved forlængelsen af denne ordning opnås, at mindre arbejdsgivere kan begrænse deres udgifter på grund af de ansattes sygdom til et beløb, der ofte er mindre end én uges dagpenge pr. medarbejder om året. Udgiften i 1981 til de to ordninger er anslået til ca. 100 mill. kr., og desuden må man regne med, at der opnås en besparelse for arbejdsgiveren ved den udvidede barselorlov.

Ud fra de aktuelle økonomiske forhold må man konstatere, at der med vedtagelsen af de nævnte forbedringer for erhvervslivet er ydet en væsentlig støtte specielt til de mindre arbejdsgivere.

Venstre er i bemærkningerne til lovforslaget inde på, at dagpengelovens regler om en arbejdsgiverperiode på 5 uger er udtryk for en forskelsbehandling mellem lønmodtagere og selvstændige. Venstre henviser til, at begge grupper betaler samme procentvise socialsikringsbidrag, og opfordrer til større solidaritet mellem befolkningsgrupperne.

Jeg kan med min bedste vilje ikke se, at princippet i dagpengeloven om en 5 ugers arbejdsgiverperiode skal være udtryk for manglende solidaritet. Det er da rigtigt, at der er forskel, men det følger jo af sagens natur. Der er også forskelle mellem lønmodtagere indbyrdes: nogle får fuld løn under sygdom, og andre får en procentdel af den hidtidige løn udbetalt i form af dagpenge under sygdom.

Endelig vil jeg gerne minde om, at de selvstændige efter dagpengelovens § 28 frivilligt kan sikre sig dagpenge i de første fem uger af en sygeperiode, oven i købet med et bidrag fra det offentlige, der udgør 5/8 af udgifterne.

Jeg kan altså ikke støtte venstres forslag om at fravige et af de grundlæggende prin-

[Socialministeren]

cipper for dagpengeloven, om en arbejdsgiverperiode på 5 uger.

Til slut vil jeg blot nævne, at venstres forslag efter mine beregninger vil medføre en statslig merudgift på ca. 340 mill. kr. i 1981, og jeg tror ganske afgjort ikke, at forslaget har en beskæftigelsesmæssig effekt – som venstre er inde på i bemærkningerne – der vil stå i rimeligt forhold til dette beløb.

Ole Thomsen (S):

Venstre gør i sit lovforslag meget ud af at fremføre argumenter for lighed mellem erhvervslivet og øvrige lønmodtagergrupper i motiveringen for at nedsætte arbejdsgiverperioden fra 5 til 3 uger, hvilket jeg i mange tilfælde kan være fuldt enig i. Men man kan så ikke undlade at spørge, hvor venstres stemmer var henne, da vi i foråret 1980 vedtog den ændring i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, som netop gav de selvstændige og de medhjælpende hustruer ligebehandling samt en væsentlig forbedring af de økonomiske forhold i forbindelse med sygdom eller fødsel, som jo virkelig opfyldte et ønske, der i mange år har været netop i den erhvervsgruppe, om at få en rimelig barselordlov i lighed med kvinderne i lønmodtagergrupperne. Det havde nok været rimeligt, at man også ved en sådan lejlighed havde vist sin solidaritet, idet denne vedtagelse jo på trods af de økonomiske problemer, som venstre normalt ikke forsømmer at fremdrage i debatterne, netop i høj grad gav en væsentlig forbedring til de erhvervsdrivende.

Ligesom ministeren har sagt, vil jeg også påpege, at selvstændige har en mulighed for at forsikre sig imod disse udgifter i de første fem uger, hvis man måtte mene, at det absolut skulle være nødvendigt.

Vi vil i socialdemokratiet afvise dette forslag, idet vi er af den opfattelse, at ordningen, som den bliver pr. 1. januar 1981, er rimelig.

Agnete Laustsen (KF):

Det kan næppe undre, at vi fra konservativ side kan tilslutte os venstres forslag. Det er ikke længe siden, at et flertal her i tinget vedtog en ændring af reguleringsbestemmelserne for dagpenge ved sygdom og fødsel, skønt både venstre og de konservative dengang klart påviste, at en sådan regulering

ville medføre omfattende merudgifter for erhvervslivet og i særdeleshed ramme mindre erhvervsdrivende.

Endnu hårdere vil det, som også påvist af hr. Brixtofte ved førstebehandlingen af lovforslaget vedrørende dagpenge ved sygdom og fødsel – det var den 9. maj d. å. – ramme de samme kredse, når den refusionsordning, man i 1978 indførte, bortfalder, således at arbejdsgiverne igen skal afholde dagpengeudgifter i 5 uger i stedet for som nu i 3 uger.

Det er stik imod den beskæftigelsespolitik, vi både i 1978 lagde og nu lægger vægt på, og vi kan være enige med venstre i de betragtninger, som anføres i bemærkningerne til lovforslaget, om, at en sådan udvidelse af specielt de mindre og mellemstore virksomheders økonomiske risiko for andres sygdom i den nuværende vanskelige situation vil føre til færre nyansættelser, personalereduktioner og dermed øget ledighed.

Vi kan også støtte den del af venstres forslag, som går ud på at nedsætte karenstidene for de selvstændiges dagpengesikring fra 5 til 3 uger. Der tales jo i denne tid og ikke mindst i forbindelse med socialindkomsten så meget om retfærdighed. Det burde derfor efter vores mening være helt indlysende, at vi snarest må afskaffe den uretfærdighed, det er, at de selvstændige først kan få sygedagpenge, når sygdomsperioden har været over 5 uger, medens lønmodtagernes karenstid under sygdom er blevet ophævet.

Selvstændige erhvervsdrivende frister på mange områder hårde vilkår, og sygdom er en af de ting, som kan få alvorlige konsekvenser for selvfungerende foretagender. Vi medvirker derfor gerne til at lette erhvervslivet for byrder ved sygdomsrisiko og i så vidt omfang som muligt sidestille det med lønmodtagerne.

Pilgaard Andersen (FP):

Det skal ligge helt klart, at fremskridtspartiet kan støtte venstres lovforslag. Forslaget om nedsættelse af de selvstændiges egenperiode fra 5 uger til 3 uger er en af de ting, vi kan støtte fuldt ud. Vi deler den betragtning, venstre fremfører i lovforslaget med hensyn til en sidestilling af lønmodtagerne og arbejdsgiverne. Vi mener, at arbejdsgiverne bør ligestilles med lønmodtagerne med hensyn til en karenstid på 3 uger. Også den del af

[Pilgaard Andersen]

lovforslaget, der omhandler arbejdsgiverperiodens nedsættelse fra 5 uger til 3 uger, kan fremskridtspartiet støtte.

Men vi vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi ikke mener, venstres lovforslag har tilstrækkelig effekt over for arbejdsgiverne. Vi har den opfattelse, at hele dagpengområdet er et af de områder, der virkelig er med til at belaste erhvervslivet ganske alvorligt, fordi de omkostninger, der lægges på produktionen, forringer vores konkurrenceevne over for udlandet.

I den forbindelse vil jeg gerne henlede opmærksomheden på fremskridtspartiets lovforslag nr. L 191 fra samlingen 1977-78, idet en gennemførelse heraf kunne have bidraget til at forbedre forholdene på dette område. Vi foreslog indførelse af to karenstage for lønmodtageren, hvorefter arbejdsgiveren skulle betale de tre dage, og hvad der lå derudover, skulle overføres til det offentlige. Samme bestemmelse mente vi også burde indføres for de selvstændiges egenperiode, sådan at der blev ligestilling. Hvis venstres lovforslag havde haft dette indhold, ville det have forøget beskæftigelseseffekten af forslaget.

Vi ved, at dagpengereglerne ofte medfører, at arbejdsgiverne ikke vil ansætte ny arbejdskraft, fordi det indebærer en risiko for dem, selv om vi for nylig her har gennemført nogle lempelser i forbindelse med ansættelsesforhold og dagpenge. Disse lempelser mener vi ikke er tilstrækkelige. Vi havde hellere set, at dagpengereglerne var blevet delvis fjernet eller i hvert fald ændret i retning af det, vi foreslog i vort eget lovforslag. Det ville nemlig have medført større beskæftigelse, og det må til syvende og sidst være det, vi må arbejde henimod. Det er meget beklageligt at måtte konstatere, at arbejdsgivernes egenperiode går tilbage til 5 uger, hvis ikke venstres lovforslag bliver vedtaget; det er helt urimeligt.

Birthe Nielsen (SF):

Socialistisk folkeparti kan ikke støtte dette lovforslag fra venstre, og det kan vel ikke undre nogen, for vi mener, der først og fremmest må være solidaritet over for lønmodtagerne. Jeg vil stille det spørgsmål til hr. Ole Thomsen fra socialdemokratiet: hvor var solidariteten med kvinderne, da vi vedtog loven i maj måned i år? Her tænker jeg specielt på de kvindelige lønmodtagere, idet ven-

stre i hvert fald ikke var indstillet på, at de skulle have barselorlov inden for graviditetsperioden. Desuden fik arbejdsgiverne ved den lejlighed 96 mill. kr. ved, at der skete en lempelse af arbejdsgivernes pligt til at betale dagpenge til nyansatte. Desuden blev der gennemført en nedsættelse af bidraget til forsikringsordninger for de såkaldte mindre arbejdsgivere. Jeg mener altså, at arbejdsgiverne blev meget godt tilgodeset ved lovforslaget i maj måned i år, og når man ser på, hvordan lønmodtagerne må betale mange af krisens omkostninger, kan vi i hvert fald under ingen omstændigheder medvirke til det foreliggende lovforslags gennemførelse.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal henholde mig til, hvad jeg som ordfører for det radikale venstre sagde, da vi sidst havde dette lovforslag – i form af et ændringsforslag – til behandling den 9. maj 1980. Vi sagde her, at vi fandt, at det, der blev gennemført på det tidspunkt, ville være mere rigtigt, end hvis man fortsatte med denne lovgivning, og at vi havde valgt det gennemførte, da der kun var en begrænset sum til rådighed.

Jeg skal i øvrigt henholde mig til, hvad socialministeren også har sagt om denne sag i dag, og sige mere generelt, at vi naturligvis gerne så disse ordninger forbedret, hvis der var nogen økonomisk mulighed for det, men det føler vi altså ikke der er i øjeblikket, derfor traf vi et valg, som jeg har sagt, i foråret, hvor vi lavede en anden prioritering.

Keld Albrechtsen (VS):

Jeg kan gøre det forholdsvis kort. Jeg er i alt væsentligt enig i det, SFs ordfører har fremført om dette lovforslag. Den modstand, vi fra VS' side må have mod forslaget, understreges yderligere af den oplysning, som socialministeren kom med, nemlig at en gennemførelse af det ville koste omkring 340 mill. kr. på årsbasis. Vi ser det i VS simpelt hen som endnu et udslag af den umættelige trang, de borgerlige partier og desværre også i betydeligt omfang socialdemokraterne har til at dele lønmodtagernes skattepenge ud i alle mulige former for erhvervsstøtte. Dette her er i og for sig også et udslag af den politik; den er bare mere vidtgående end den, socialdemokraterne og forligspartierne har ført.

[Keld Albrechtsen]

VS kan ikke medvirke til det og vil stemme imod dette lovforslag, når det kommer så vidt.

Inge Krogh (KrF):

I 1978 var kristeligt folkeparti medforlagsstiller til et forslag om, at selvstændiges egenperiode skulle ændres fra 5 uger til 3 uger. Vi er derfor positive over for dette lovforslag, men tidspunktet for vedtagelsen må diskuteres.

Lis Starcke (DR):

Retsforbundet er egentlig velvilligt indstillet over for dette lovforslag, der reducerer karensdagene for de selvstændiges dagpengesikring og dermed formindsker forskelsbehandlingen imellem de selvstændige og lønmodtagerne.

Vi synes også, at forholdene beskæftigelsesmæssigt set er de samme, sådan at det kan være rimeligt at bevare ordningen med en arbejdsgiverperiode på 3 uger. Retsforbundet er åbent over for forslaget, men vi vil gerne i udvalget høre mere om, hvad det indebærer, for dette her er jo også et økonomisk spørgsmål, hvad man kunne forstå på socialministeren.

Vi vil altså gerne have flere oplysninger om, hvad forslagets gennemførelse indebærer – for det synes vi ikke fremgår fuldt ud af bemærkningerne til venstres forslag – inden den endelige stillingtagen.

Brixtofte (V):

Da den egentlige ordfører for forslagsstillerne, fru Nathalie Lind, ikke er i landet for tiden, har jeg overtaget ordførerskabet på dette område.

Det, der er det væsentlige argument for at foreslå disse ændringer, er, at vi dels vil lette erhvervslivet for nogle byrder, dels vil skabe lighed.

Til socialministeren og den radikale ordfører vil jeg indledningsvis sige, at de udgifter, der her er tale om, er modregnet i vores besparelsesplan, således at der altså er rigelig økonomisk basis for at give de penge ud. Vores besparelser er mange fold dette beløb, og det er derfor en ubetydelig økonomisk udgift i forhold til vores samlede spareplan, men jeg kan godt se, at det i forhold til de beskedne tal, som socialministeren og andre

forligspartier arbejder med, vil være et stort tal.

De 340 mill. kr., som socialministeren taler om – og jeg vil gå ud fra, at det tal passer nogenlunde med de tal, vi selv har regnet os frem til – vil jo føre til, at virksomhederne får lavere omkostninger og derved får mulighed for at beskæftige flere. Det betyder, at vi får færre udgifter til dagpenge og bistandshjælp. Derfor vil pengene jo også i sig selv komme igen, hvilket er et væsentligt argument for at indføre de regler, vi foreslår. Pengene skal altså nok gives ud i første omgang, men de vindes ind i form af øget beskæftigelse, og derfor får vi også mere produktion, hvilket er til gavn for hele vores samfundsøkonomi.

For det andet er det et væsentligt princip for os, at der skal være lighed. Jeg må indrømme over for fremskridtspartiets ordfører, at vi ikke når lighed fuldt ud, men dette er et væsentligt skridt i den rigtige retning, i retning af, at også selvstændigt erhvervsdrivende skal have tryghed, når der er tale om sygdom. Det er ikke rimeligt, at andre, herunder vi selv som folketingsmedlemmer, tjenestemænd og andre lønmodtagergrupper, har tryghed fra første dag, mens selvstændigt erhvervsdrivende har en så lang karensperiode. Alle – også selvstændigt erhvervsdrivende – betaler over skattebilletten 1 pct. til dagpengefonden, og derfor betaler vi alle til den ordning, som altså kun en del af befolkningen får gavn af. Derfor er der tale om en diskriminerende lov over for selvstændigt erhvervsdrivende.

Det er glædeligt, at kristeligt folkeparti har fået lov til at sige, at de godt kan gå med til forslaget, såfremt vi kan diskutere tidspunktet. Vi vil i venstre naturligvis stille os åbne over for et andet ikrafttrædelsestidspunkt.

Jeg er også glad for tilsagnet fra retsforbundet. Og hvis ellers CD på et senere tidspunkt får mulighed for at fortælle, hvad deres holdning er til forslaget, er der åbnet interessante muligheder for at få gennemført en ligestilling på dette område på et eller andet tidspunkt. Og vi siger da hellere sent end aldrig.

Det, vi mangler, så vidt jeg kan regne mig frem til, for at få flertal, er det radikale venstre. Man må undre sig såre over, at det radikale venstre ikke har noget tilovers for de

[Brixtofte]

mindre erhvervsdrivende, som vi ellers i deres principprogrammer og andre steder læser meget om at de har noget tilovers over for.

Men mens vi venter på, at de radikale måske kan skifte holdning på dette område, må vi sige, at der dog er håb om, at der bliver et flertal på området, og så kunne det jo være, at det til allersidst gik på samme måde, som da vi sidste gang diskuterede forholdet imellem, hvordan selvstændigt erhvervsdrivende og lønmodtagergrupper er stillet, nemlig at det til allersidst bliver vedtaget, måske bare som led i et generelt lovforslag, for det var nøjagtig det, der skete på dagpenge- og barselorlovsområdet. Jeg kan sige til hr. Ole Thomsen, at det, der skete, var, at venstre fremsatte et lovforslag, der gik ud på at skabe ligestilling på barselorlovsområdet for de selvstændigt erhvervsdrivende, men det blev afvist af socialdemokratiet. Først da man senere kunne lave en generel forbedring, var der plads til også at gennemføre ligestilling. Som jeg tidligere har sagt, var jeg tilfreds med, at socialdemokratiet gik med til det. At vi andre, fordi der var tale om en generel udvidelse af udgifterne, ikke kunne stemme for, er en anden sag. Men det er ganske urimeligt at fremstille det, som om venstre var imod en ligestilling dengang, for som hr. Ole Thomsen udmærket ved, var det venstre, der netop hårdest slog på, at der skulle gennemføres en sådan ligestilling, og kun ikke kunne medvirke, fordi de samlede udgifter ved det forslag blev meget store.

Der er således håb om, at dette meget fornuftige forslag bliver gennemført før eller siden.

Inge Krogh (KrF):

Jeg må henlede opmærksomheden på, at det selvfølgelig må være efter 1982, ligesom jeg må erindre om, at der i oktober 1978 blev ventet på venstre, idet venstre ikke var med i dette forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en jordbrugerfond.

[Af Bjørn Poulsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 45. Fremsat 25/11 80).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 13 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

13) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om andelsforeningsejede landbrug, andelsbrug og produktionskollektiver.

[Af Bjørn Poulsen (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat 25/11 80).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Socialistisk folkeparti har fremsat forslag til folketingsbeslutning for det første om oprettelse af en jordbrugerfond. Fonden skal dels yde lån til nyetableringer og driftsudvidelser, dels opkøbe landbrugsejendomme med henblik på bortforpagtning. Forslaget er begrundet med de øjeblikkelige finansieringsmæssige problemer i landbruget.

Jeg er naturligvis enig i, at der er opstået en alvorlig økonomisk situation for en del især yngre landmænd, og regeringen har da også allerede gennemført en række hjælpeforanstaltninger. Jeg tænker her på gældssaneringsloven og rentetilskudsloven, som begge har sigtet på at hjælpe de landmænd, der har foretaget store investeringer i den animalske produktion de seneste år. Som bekendt forhandles der netop nu med landbruget om forbedringer af disse allerede gennemførte ordninger.